

Webformularer, PHP og databaser – et crash-kurs

Jfr. “Fra kjernen og ut, fra skallet og inn” Appendix B

Hva skal applikasjonsprogrammet gjøre?

- ❑ Ta i mot data fra brukergrensesnittskjermbildet
- ❑ Finne ut hva som skal gjøres – og gjøre det
- ❑ Hvis det som skal gjøres omfatter en spørring mot eller en oppdatering av en database:
 - Bygg en egnet SQL-kommando
 - Åpne databasen, send SQL-kommandoen til databasen, ta i mot resultatet, lukk basen
- ❑ Utføre beregninger etc. (hvis nødvendig)
- ❑ Bygg opp nettsiden som skal vises frem i brukergrensesnittet, i form av en XHTML-tekst

*Dette innebærer mye
tegnstrenghåndtering!*

PHP

- ❑ PHP er et skriptspråk designet for å kunne utvikle dynamiske nettsider.
- ❑ PHP kan i en nettside brukes side om side med XHTML.
- ❑ PHP er "open source".
- ❑ PHP: PHP Hypertext Preprocessor (et rekursivt akronym 😊)
- ❑ PHP-nettsted: <http://www.php.net>

Vanlig XHTML-fil

På filen ~inf1050/php/helloworld.html

```
<html>
```

```
<head>
```

```
<title>PHP Hello World</title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
<h1>Hello World</h1>
```

```
<p>Hello World</p>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

*For enkelhets skyld
utelater vi de innledende
XHTML-besvergelsene
inntil videre!*

XHTML-fil med innbakt PHP

På filen ~inf1050/php/helloworld.php

```
<html>
```

```
<head>
```

```
<title>PHP Hello World</title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
<h1>Hello World fra PHP</h1>
```

```
<?php print("<p>Hello World</p>"); ?>
```

```
</body>
```

```
</html>
```


Hva skjer?

Når vi gjennom en nettleser aksesserer en nettside med PHP-kode, vil følgende skje:

- Webjeneren mottar forespørsel fra klienten
- Nettsiden letes opp på webtjeneren
- Webtjeneren utfører instruksjonene i PHP-koden, og eventuelle "utskrifter" blir integrert i nettsiden (dette forutsetter at webtjeneren "skjønner" PHP)
- Nettsiden sendes tilbake over nettet til nettleseren
- For nettleseren vil siden se ut som en helt vanlig XHTML-kodet side

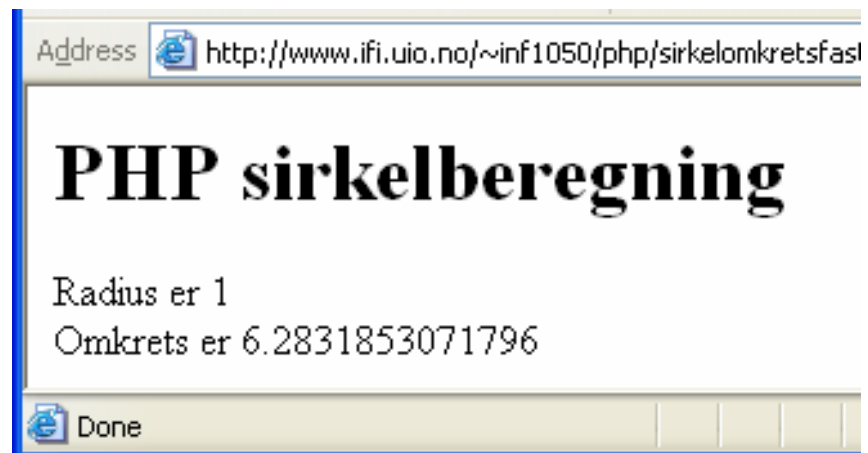
XHTML-fil med innbakt PHP

På filen ~inf1050/php/sirkelomkretsfast.php

```
<head>
  <title>PHP sirkelberegning</title>
</head>
<body>
  <h1>PHP sirkelberegning</h1>
  <p>
    <?php
      define("PI",3.1415926535897932);
      $radius = 1.0 ;
      print("Radius er ".$radius);
    ?>
  <br />
  <?php
    $omkrets = 2 * $radius * PI;
    print("Omkrets er ".$omkrets);
  ?>
  </p>
</body>
</html>
```

Generert XHTML-fil

```
<html>
<head>
  <title>PHP sirkelberegning</title>
</head>
<body>
  <h1>PHP sirkelberegning</h1>
  <p>
    Radius er 1      <br/>
    Omkrets er 6.2831853071796</p>
</body>
</html>
```


PHP-språket

- ❑ **Definere konstanter:**

```
define("PI",3.1415926535897932);
```

Det er vanlig å bruke store bokstaver for konstant-navn.

- ❑ **Variable:**

Variable er *dynamisk typet*

– en variabel kan tilordnes en verdi av en hvilken som helst type

Variabelnavn begynner alltid med tegnet \$.

Variablen opprettes første gang den nevnes.

Tilordning skjer ved hjelp av tilordningsoperatoren =

Eksempel: \$radius = 1.0;

- ❑ **Aritmetiske uttrykk:**

Eksempel: 2 * \$radius * PI;

- ❑ **Skjøte sammen tekststrenger:**

Sammenskjøtingsoperatoren . (punkt)

PHP-språket

```
<?php
    define("PI",3.1415);           // definisjon av en konstant
    $radius = 1.0;                // deklarerer og initialiserer $radius
    print("Radius er ".$radius);  // "skriv" en streng
?>
```

```
<?php
    $omkrets = 2 * $radius * PI;  // beregn $omkrets
    print("Omkrets er ".$omkrets); // "skriv" en streng
?>
```

PHP-språket – IF-setninger

IF-setninger

```
if ($antallKronblader % 2 == 1){  
    print ("Elsker!");  
}
```

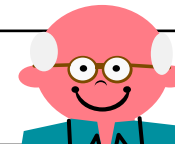
```
if ($antallKronblader % 2 == 1){  
    print ("Elsker!");  
} else {  
    print ("Elsker ikke...");  
}
```


== er en sammenlikningsoperator (comparison operator).

Se en komplett liste på

<http://no2.php.net/manual/en/language.operators.comparison.php>

PHP-språket – Løkker

FOR-løkker

```
for ( $i = 1; $i <= $antall; $i++ ) {  
    .  
    .  
}
```

WHILE-løkker

```
while ( $i <= $antall ) {  
    .  
    .  
    $i = $i + 1;  
}
```

PHP bruker assosiative arrayer

- ❑ Elementene i et assosiativt array består av nøkkel-verdi-par ("key-value-pairs")
- ❑ Som nøkler kan brukes heltall (analogt med indekser i andre språk) og tekststrenger.

- ❑ Array med heltallsnøkler (indekser), eksempel:

```
$mittarray = array(0 => 6, 1 => 13, 2 => 'Per', 3 => 'Gro', 4 => 3.14);
```

```
$mittarray[5] = 2.71;
```

```
$element3 = $mittarray[3]; // tilordner verdien 'Gro' til $element3
```

Dersom det ikke er gitt noen eksplisitt nøkkel, brukes eksisterende maksimumsverdi + 1. Initialverdien er 0. Vi kan derfor også skrive

```
$mittarray = array(6, 13, 'Per', 'Gro', 3.14);
```

- ❑ Array med tekststrenger som nøkler, eksempel:

```
$mittarray = array('etternavn'=>'Dal', 'fornavn'=>'Gro');
```

```
$mittarray['adresse'] = 'Nygaten 123' ;
```

```
$fornavn = $mittarray['fornavn']; // tilordner verdien 'Gro'
```

- ❑ Array med både heltall og tekststrenger som nøkler, eksempel:

```
$mittarray = array(6, 13, 'fornavn'=>'Per', 3.14);
```

`var_dump($mittarray)` gir:

```
array(4) { [0]=> int(6) [1]=> int(13) ["fornavn"]=> string(3) "Per" [2]=> float(3.14) }
```

Tekststrenger

- ❑ **Tekststrenger avgrenses med apostrof ' eller anførselstegn "**
 - Ved bruk av ' bearbeides ikke tekststrengen
 - Ved bruk av " bearbeides tekststrengen, for eksempel konverteres \n til symbolet for linjeskift
- ❑ **Hvis tekststrengen inneholder avgrensningssymbolet, må "escape-symbolet" \ settes inn i forkant:**

```
print("\n Jeg elsker deg!\n", sa han");
```
- ❑ **For å unngå "escape-symbolet", bruk (hvis det lar seg gjøre) avgrensningssymboler som ikke forekommer i tekststrengen:**

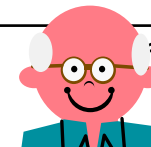
```
print('"Jeg elsker deg!', sa han");  
print('"Jeg elsker deg!", sa hun');
```

Hente parametre fra brukeren

På filen `~inf1050/php/sirkelomkrets.php`

```
<html>
<head>
  <title>PHP sirkelberegning</title>
</head>
<body>
  <h1>PHP sirkelberegning</h1>
  <p><?php
    define("PI", 3.1415926535897932);
    $radius = $_GET['radius'];
    print("Radius er ".$radius);
  ?>
  <br />
  <?php
    $omkrets = 2 * $radius * PI;
    print("Omkrets er ".$omkrets);
  ?></p>
</body>
</html>
```

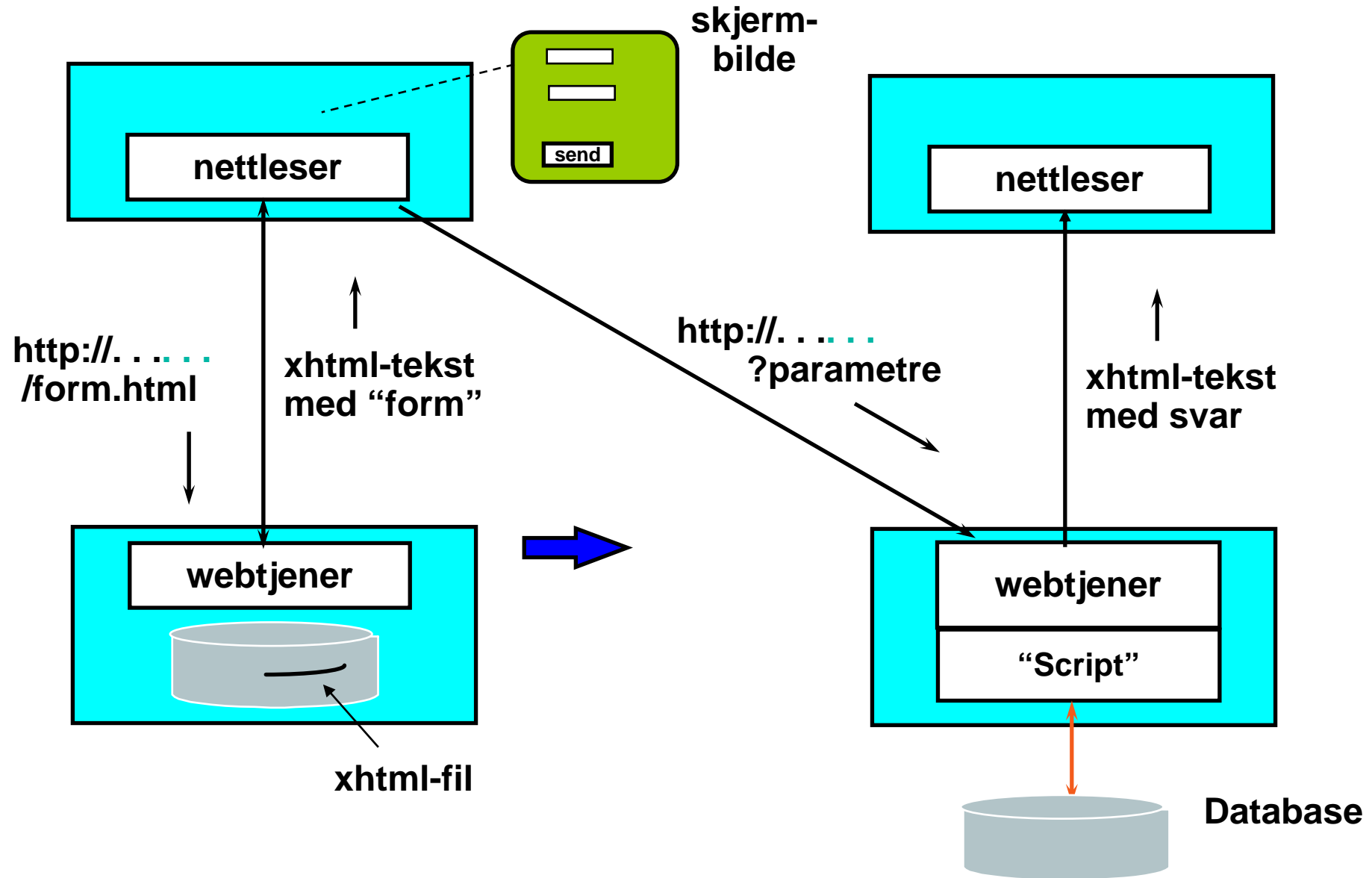
*Inndataene legges
i arrayet `$_GET`*

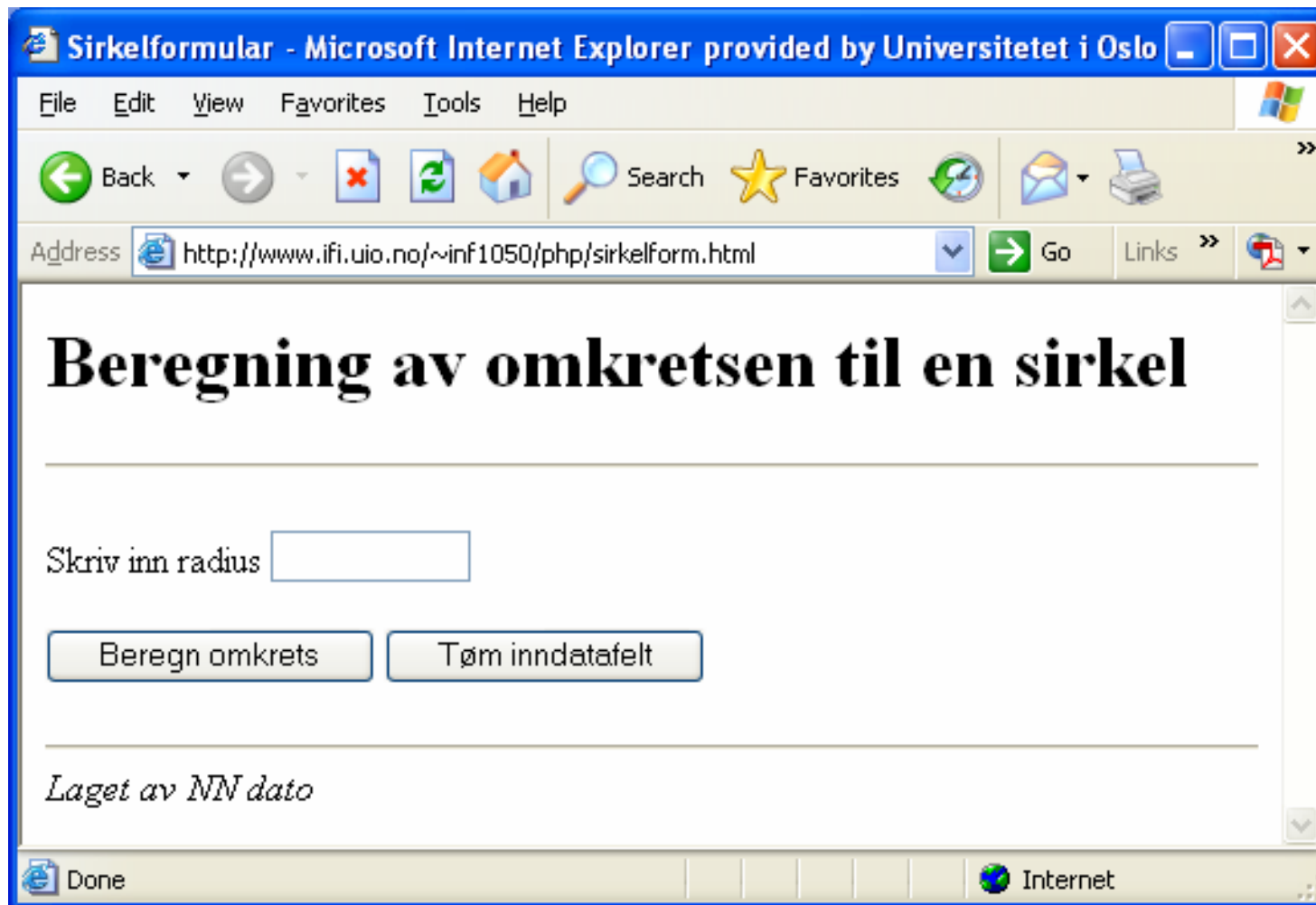
OBS!

Webformularer, parametre og scripts

Et enkelt webformular

XHTML-kode for webformularet – GET

På filen ~inf1050/php/sirkelform.html

```
<head>
```

```
<title>Sirkelformular</title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
<h1>Beregning av omkretsen til en sirkel</h1>
```

```
<hr />
```

```
<form method="get" action="sirkelomkrets.php">
```

```
  <p>Skriv inn radius <input type="text" size = "10" name="radius"/></p>
```

```
  <p><button type="submit" name="submit">Beregn omkrets</button>
```

```
  <button type="reset" name="reset">Tøm inndatafelt</button></p>
```

```
</form>
```

```
<hr />
```

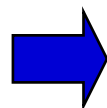
```
<address>Laget av NN dato</address>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

```
sirkelomkrets.php
```

```
$radius=$_GET['radius'];  
print("Radius er ".$radius);
```



```
...sirkelomkrets.php?radius=...
```

XHTML-kode for webformularet – POST

På filen ~inf1050/php/sirkelformpost.html

```
<head>
<title>Sirkelformular</title>
</head>
<body>
<h1>Beregning av omkretsen til en sirkel</h1>
<hr/>
<form method="post" action="sirkelomkretspost.php">

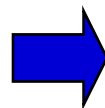
<p>Skriv inn radius<input type="text" size = "10" name="radius"/></p>

    <p><button type="submit" name="submit">Beregn omkrets</button>
    <button type="reset" name="reset">Tøm inndatafelt</button> </form>
<hr />
<address>Laget av NN dato</address>
</body>
</html>
```

sirkelomkretspost.php

```
$radius=$_POST['radius'];
print("Radius er ".$radius);
```

*Inndataene
legges i arrayet
\$_POST*

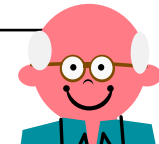
...sirkelomkretspost.php

XHTML-formular og PHP på samme fil

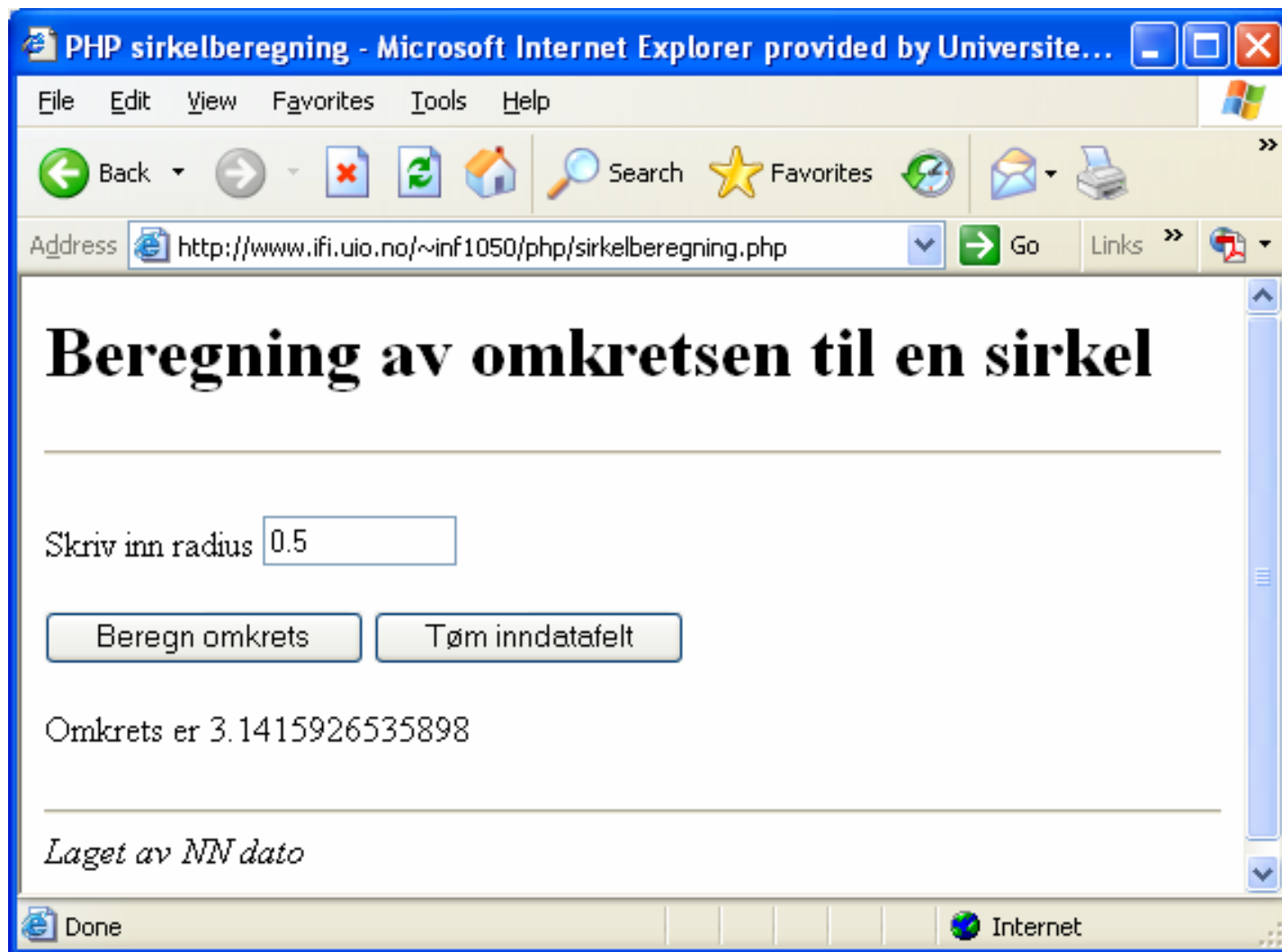
På filen sirkelberegning.php:

```
<?php
define("PI",3.1415926535897932);
if(isset($_POST['radius'])) $radius = $_POST['radius']; else $radius = 0;
$omkrets = 2 * $radius * PI;
$resultat = "Omkrets er ".$omkrets;
?>
<html>
<head>
<title>PHP sirkelberegning</title>
</head>
<body>
<h1>Beregning av omkretsen til en sirkel</h1>
<hr />
<form method="post" action="sirkelberegning.php">
<p>Skriv inn radius <input type="text" size = "10" name="radius" value="<?php print($radius);?>" />
  <br />
  <button type="submit" name="submit">Beregn omkrets</button>
  <button type="reset" name="reset">Tøm inndatafelt</button> </p>
</form>
<p> <?php print($resultat); ?> </p>
<hr />
<address>Laget av NN dato</address>
</body>
</html>
```

Husk at php-koden blir kjørt før brukeren har fått mulighet til å se skjermbildet! Derfor isset-testen!

XHTML-formular og PHP på samme fil - resultat av kjøring

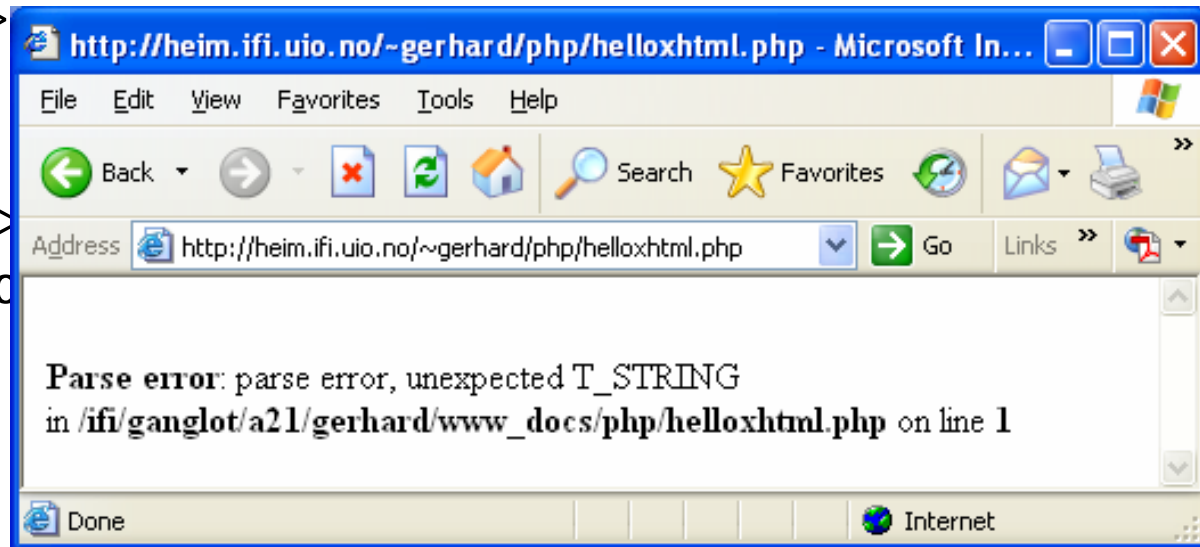
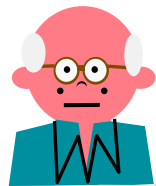

PHP og XHTML

Vær oppmerksom på at PHP-prosessorer kan mistolke de innledende XML besvergelses i XHTML-filer! Her et eksempel:

På filen helloxhtml.php:

```
<?xml version="1.0" encoding="ISO-8859-1"?>
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3c.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html xmlns = "http://www.w3.org/1999/xhtml">
<head>
<title>PHP Hello World</title>
</head>
<body>
<h1>Hello World fra PHP</h1>
    <?php print("<p>Hello Wo
</body>
</html>
```


PHP og XHTML (forts.)

Skriv derfor ut xhtml-besvergelsene med php!

På filen helloxhtml1.php:

```
<?php  
print(  
<?xml version="1.0" encoding="ISO-8859-1"?>  
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"  
"http://www.w3c.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">  
<html xmlns = "http://www.w3.org/1999/xhtml">  
);  
?>  
<head>  
<title>PHP Hello World</title>  
</head>  
<body>  
<h1>Hello World fra PHP</h1>  
    <?php print("<p>Hello World</p>"); ?>  
</body>  
</html>
```


Sessions

Hvordan overføre data fra en klient-tjener-interaksjon til den neste:

- ❑ Åpne en "session" med funksjonskallet `session_start()`;
- ❑ Meld inn variable hvis verdier skal overføres:
`session_register('bruker');`
`session_register('passord');`
- ❑ Gjør variablene og deres verdier tilgjengelig i andre tjenerprogrammer med `session_start()`;
- ❑ En "session" varer til nettleseren tas ned – eller til "timeout"
- ❑ Dataene ligger på et beskyttet område på tjeneren
– pekeren til dette området overføres ved hjelp av en "cookie"

PHP mot databaser

- ❑ De fleste skriptspråk tilbyr god støtte for kobling mot databaser
- ❑ PHP har støtte for bl.a. MySQL og Oracle
- ❑ Innebygde funksjoner for kobling mot Oracle
 - OCILogon
 - OCILogoff
 - OCIExecute
 -

Kjekt å ha – på db.inc

- ❑ `authenticate()`
setter opp en dialogboks der brukeren blir invitert til å skrive inn brukernavn og passord. Verdiene legges i `$bruker` og `$passord` som er registrert i en "session"
- ❑ `$conn = baseLogon($bruker, $passord)`
logger inn i databasen IFIORA som brukeren `$bruker` med `$passord`. Funksjonen vil returnere en kobling mot databasen (`$conn`).
- ❑ `baseLogoff($conn)`
vil stenge koblingen `$conn` og logge ut av databasen.
- ❑ `$stmt = baseQuery($conn, $query)`
sender SQL-spørringen `$query` til databasen med koblingen `$conn`. Returnerer en peker til en buffer med resultatet av spørringen (`$stmt`).
- ❑ `byggUpdateQuery`, `byggInsertQuery`, `byggDeleteQuery`
funksjoner for å bygge SQL-spørringer (se dokumentasjon)

Kjekt å ha – på gui.inc

- ❑ `$html = function lagSelectMeny($nokkel, $nrows, $results)`
returnerer XHTML-kode for en nedtrekksmeny
- ❑ `$html = function visTabell($stmt, $pkattributter)`
returnerer XHTML-kode for å vise fram tabellen som ligger i spørreresultatet `$stmt`.
- ❑ `$html = function visTabellMedLink($stmt, $pkattributter, $hreffil)`
returnerer XHTML-kode tilsvarende `visTabell`, men med en ekstra kolonne med en aktiv link til en web-side `$hreffil`.
- ❑ `$html = function lagOppdateringsformular($stmt, $pkattributter)`
returnerer XHTML-kode som lager et formular som gjør det mulig å endre, legge til, eller fjerne linjer i tabellen som ligger i spørreresultatet `$stmt`.
- ❑ `$html = function lagInnleggingsformular($stmt, $pkattributter)`
returnerer XHTML-kode som `lagOppdateringsformular`, men med tomme felter

Eksempel på SQL-spørring med etterfølgende fremvisning

```
<?php
include "inc/db.inc";
include "inc/gui.inc";
session_start();

$query = "SELECT fylkenr, fylkenavn FROM Fylke ORDER BY fylkenavn";
// print($query);
$conn = baseLogon($bruker, $passord);
// Sender query til databasen, resultatet legges i $stmt//
$stmt = baseQuery($conn, $query);
baseLogoff($conn);

// formater en vakker html-tabell av resultatet //
$html = visTabell($stmt, array('fylkenr'));
print($html);
?>
```

Om feil og sikkerhet

- ❑ Eksempelprogrammene forutsetter ”happy day scenario”
- ❑ Fullstendig kontroll av alle mulige feilsituasjoner med tilhørende diagnosemeldinger vil kreve atskillig mer programkode
- ❑ Den viktigste feilkilden (og den største sikkerhetsrisikoen) ligger imidlertid i gale data fra brukergrensesnittet.
- ❑ Derfor: Sjekk disse!
 - Ser tabellnavn ut som tabellnavn ?
 - Ser numeriske verdier ut som numeriske verdier ?
 - Finnes det umotiverte – – (dvs. Oracle SQLkommentartegn) ?
se www.php.net/manual/en/security.database.php

PHP og objekter

- ❑ PHP 5 har klasser og objekter tilsvarende Java. Eksempel:

```
<html>
<head>
  <title>Classtest</title>
</head>
<body>
<?php
// Declare a simple class
class TestClass {
    const PI = 3.1415926 ;
    private $foo;
    public function __construct($foo){
        $this->foo = $foo; // -> tilsvarer Java . (sin)
    }
    public function __toString() {
        return $this->foo;
    }
}
$class = new TestClass('Hello');
print ($class);
print (TestClass::PI); // Scope resolution operator (Paamayim Nekudotayim)
?>
</body>
</html>
```

Hebraisk for
dobbeltkolon

Se dokumentasjon på

<http://www.php.net/manual/en/language.oop5.php>

Et godt råd til slutt

- ❑ **Noen fakta:**
 - **PHP-programmer utføres uten forutgående kompilering.**
 - **Variabler deklarereres ikke, de opprettes første gang de nevnes.**
 - **Variabler er svakt typet.**
- ❑ **Konklusjon:**
 - **Det meste er tillatt, men ikke nødvendigvis riktig!**
- ❑ **Den vanligste reaksjonen fra et feilaktig PHP-program er at overhodet intet skjer!**
- ❑ **Moral:**
 - **Endre og teste i meget små skritt – da vet du hvor feilen er!**

Lykke til!

